

Kirkonpalvelija

2
2008

Kohti valoa – Leville

Palkkauudistus on siirtänyt kaikki seurakunnat paikallisen neuvottelun kulttuuriin. Kohti valoa, näin voimme sanoa palkkauudistuksesta. Viime vuosien sopimustyöskentelyn ponnistukset ovat kalkkiviivoilla.

Neuvotteluita on hirtännyt ja hidas-
tanut sopivien työtapojen löytyminen.
Onkin päädytty käyttämään usean
mallin taktiikkaa. Paikallisia neuvottelu-
osapuolia on tuettu ja neuvottu. SVTL
on antanut luottamusmiehille neuvot-
teluapua. Joissakin tapauksissa paik-
alliset neuvotteluosapuolet ovat saaneet
kutsun Helsinkiin neuvottelemaan.

Kirkon rakennemuutoksesta on vii-
meaikoina puhuttu paljon. Työnteki-
jistä se koskettaa ehkä eniten kir-
konpalveluskuntaa. Töidenulkoistami-
nen on monelle todellinen uhka. Tämä
tuo epävarmuuden työsuhteen säily-
misestä.

Työntekijöille tulee turvata kaik-
ki se tuki, minkä yhdistys ja liitto voi-
vat antaa.

TERVETULOA LEVILLE

"Kesä aurinkoinen, lämmin ihmeel-
linen, kylmän pohjolan kauniiksi saa,
mutta uskomaton, armon aurinko
on, sydänjäänkin se voi sulattaa. SK
443:5

Kohti valoa on kesäpäiviemme tee-
mana. Olemmehan Levillä aikana, jol-

loin Pohjolan kesä on kauneimmillaan.
Valo ja lämpö saavat nurmen vihertä-
mään, puut puhkeavat lehteen ja met-
sä helisee tuhansien lintujen viserryk-
sestä.

Me ihmiset pyrimme luonnostam-
me kohti valoa. Meille pohjoisen ihmi-
sille auringonpaiste on olotila josta pi-
detään tarkkaa kirjanpitoa. Pimeyden
koemme pahana ja valon hyvänä.

Jatkuvalla paisteella on kuitenkin var-
jopuolensa. Se polttaa! Iho palaa, kas-
vit nuutuvat, sato jää pieneksi.

Syksyisin panen kukkien sipulit mul-
taan ja vien pimeään kellariin. Talvella
haen ne valoon, jos ne ovat olleet tar-
peeksi kauan pimeässä, niillä on tuke-
va varsi ja kukka on suuri.

Juuruttaminen tapahtuu pimeydes-
sä. Pimeässä oleminen ei ole helppoa,
kipua se on ja kylmää. Tuntuu, että Ju-
mala on meidät kokonaan unohtanut,
jättänyt yksin. Ei Hän ole. Jumala on
katsonut meidän parastamme.

Pimeydessä juurumme syvälle. Vai-
keat elämänvaiheet painavat lähem-
mäksi Kristusta. Meidän aikamme ja
hoitomme on Jumalan varassa, Hän ei
tee virhettä hoitoajoissaan. Onko elä-
mässäs pimeässä juurruttamisen, vai-
ko valoon nostamisen aika? Jumalan
hoitoa se kuitenkin on.

Kun Jumala juurruttaa meidät Kris-
tukseen, juuremme kestävät elämän

myrskyissä, vaikka ulkoinen olemuk-
semme rapistuu. Juuret Kristuksessa
kantavat iankaikkisuuden rajan yli.

"Taas nyt kuunnella saan, miten lintu-
nen maan, laulaa kiitosta korkeuteen.
Sinä ihminen myös, heitä huoles ja
työs, liity lauluunsa riemulliseen." SK
443:2

*Toivon sinulle lukijani työhuolista va-
paata ja virkistävää kesälomaa.*

Kaarina Yli-Somero
puheenjohtaja

Onko kiva tulla töihin?

Rakentavasti toteutunut työtove-
ruus on sekä työyhteisölle että kullekin
työntekijälle voimavara, joka auttaa yhti-
teisöä kehittymään. Hyvä työtoveruus
ja kannustava ilmapiiri auttavat jaksaa
ja kehittymään työssä.

Toimiva ja työntekijän tarpeiden mu-
kaan suunniteltu työympäristö on yksi
tärkeimmistä työviihtyvyyteen vaikut-
tavista tekijöistä. Töissä jaksaa parem-
min, kun ympäristö on viihtyisä ja si-
hen on saanut itse vaikuttaa.

Myös ihmissuhteet vaikuttavat työ-
ympäristön toimivuuteen, kohteliaat
käytöstavat, tervehtiminen ja toisen
työn kunnioittaminen tekevät työpai-
kasta kaikille viihtyisämmän.

Hyvän ilmapiirin aistii työyhteisöstä,
jossa on helppo lähestyä ihmisiä ja kys-
yä neuvoa. Meistä jokainen vaikuttaa
siihen onko kiva tulla töihin.

Näistä edellämainituista asioista kes-
kustellaan jossakin vaiheessa Opinto-

ja koulutuspäivillä Levillä heti juhannus-
puspyhien jälkeen.

Heleätä kesää kaikille !

**P.S. Levin päiville voit vielä ilmoit-
tautua; 050 520 7003, kirkonpalve-
lijat@kolumbus.fi, www.kirkon-
palvelijat.fi**

Kari Hartikainen

**Kannen valokuva:
KuvaKotimaa/Tapio Huttunen.**

Herran palveluksessa

”Minä kiitän Herraamme Kristusta Jeesusta, joka on antanut minulle voimaa. Kiitän häntä siitä, että hän katsoi minut luotettavaksi ja otti minut palvelukseensa”. Sanat kirjeestä Timoteukselle liittyvät paitsi kirkonpalvelijan arkityöhön, myös sattumoisin monella tapaa hetkeen, jolloin kirkon palvelijat – tarkoituksella tässä erikseen kirjoitettuna – kokoontuvat yhteen kouluttautumaan ja virkistymään.

Opinto- ja koulutuspäivät osuvat nimittäin Apostolien sunnuntain jälkeiselle viikolle. Sunnuntain tekstit, joihin myös yllä oleva katkelma kuuluu, puhuvat apostolien kutsumisesta ja opetuslapsen tehtävästä laajemminkin. Tämä ei ole mitenkään kaukana sen kysymisestä, mitä on toimia kirkonpalvelijana – tai kirkon palvelijana. Mikä siis on kristityn tehtävä, miten hän voisi omilla toimillaan täyttää saamansa kutsun? Vastaus on hämmäntävän yksiselitteinen, tosin jokaiselle kristitylle ajoittain vaikea ymmärtää.

Kristukseen nojaavassa uskossa tulevat kaikki teot yhtäläisiksi, niin että toinen on samanlainen kuin toinenkin. Niin kuin Martti Luther asiaa valai-

see: ”Kaikki tekojen eroavaisuus häviää, olivatpa ne suuria tai pieniä, lyhyitä tai pitkiä, olipa niitä useampia tai harvempia. Sillä teot eivät ole otollisia itsestään, vaan uskon ansiosta, joka yksin ja ilman erotusta on ja vaikuttaa kaikissa teoissa, joka ainoassa, olkoonpa niitä kuinka paljon ja kuinka erilaisia tahansa.”

Apostolien sunnuntain jälkeinen viikko on otollinen kirkonpalvelijoiden opin-

to- ja koulutuspäiville. Meille jokaiselle nimittäin kuuluu sen tietäminen, että Kristus on katsonut myös meidät arvollisiksi osallistumaan työhönsä.

Lämpimästi tervetuloa opinto- ja koulutuspäiville Leville ja Oulun hiippakuntaan – nauttimaan kesän, luonnon ja Sanan virvoittavasta voimasta.

Piispa Samuel Salmi

Herra, meidän Luojamme! Kiitämme sinua luonnon kauneudesta, jonka keskellä saamme parhaillaan elää. Anna meidän saada uusia voimia luonnon läheisyydestä, kun katselemme kedon kukkia ja kuuntelemme lintujen liverystä. Kiitos kauniista isänmaasta! Kun annat meille uusia voimia, uudista myös sisimpämme niin, että kuulemme Johannes Kastajan kutsun parannukseen ja uskoon: ”Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!”

Juhannus

Juhannusta vietetään Suomessa Johannes Kastajan syntymän muistoksi 20.–26. kesäkuuta välisenä lauantaina. Vuoteen 1954 asti juhlaa vietettiin sen alkuperäisenä ajankohtana 24.6.

Johanneksen syntymäpäivä on sijoitettu ajankohtaan kuusi kuukautta ennen joulua. Luukkaan evankeliumin perusteella enkeli, ilmoittaessaan Marialle Jeesuksen syntymästä, kertoi Johanneksen äidin Elisabetin olevan kuudennella kuukaudella raskaana (Luuk. 1:26,36).

Johannes Kastajan päivä tunnetaan jo 300-luvulta sekä kirkon itäisessä että läntisessä perinteessä. Kirkkoisä Augustinus viittasi Johannes Kastajan omaan sanaan: ”Hänen (Jeesuksen) on tultava suuremmaksi, minun pienemmäksi” (Joh. 3:30) ja yhdisti sen kesäpäivän ja talvipäivän seisauksiin. Päivät alkavat lyhetä Johanneksen juhlan jälkeen, mutta joulusta, Jeesuksen syntymästä, valo alkaa jälleen lisääntyä.

Mittumaarin aikaan Levillä

Niityt ja ojanvarret täynnä kulleroita ja metsäkurjenpovia, tienvarsia koristavat ailakit ja niittyleinikit. Suopursun tuoksu leviää jängiltä. Hillankukat jo kuihtumaan päin. Yöttömän kesän aurinko rakastaa näitä seutuja. Tunturien kuvajainen peilaa tyyneen järvenpintaan. Yön valo houkuttaa viipymään ja jatkamaan päivän puuhia. Tekee mieli kuljeskella tuntureissa, hengittää suven tuoksua. Nähdä, miten riekonmarjat ja kurjenkanervat kukkivat, kuunnella erämaiden syvää hiljaisuutta ja yölintujen kaihoisaa huutelia.

Tässä ympäristössä te kirkonpalvelijat kokoonnutte kesäpäiville, sattumoisin juuri vanhan juhannuksen aikaan. Mikäpä sen parempi aika lähteä kotimaisemista, tulla tänne Lapin kesään viivähtämään, kohtaamaan toisia, jotka jakavat arjen kirkon palvelijoina.

Kesä on meille pitkän pimeän ja vilun ihmisille vahvojen tunteitten herkkää aikaa. Se on elämän ikävää ja ihmisen ikävää, ystävien kohtaamisia, perheiden juhlia, yhteyden iloa, se on kaihoa ja pettymyksiä, joskus syvääkin syvempää yksinäisyyttä. Mittumaarin kesässä on myös aavistus siitä, mikä niin usein kuulemme siunauskappelin hiljaisuudessa: ihmisen elinpäivät ovat kuin ruohon. Ruoho kuivuu ja kukkanen lakastuu. Kasvamisen aika ja luopumisen aika ovat usein liki toisiaan, ihmisen rosainen sielunmaiseuma ja keskikesän kauneus usein kaukana toisistaan.

Mitä muuta Mittumaarin aikaan ja Lapin suveen kuuluu? Vahvasti siinä soivat suvivirren sävelet: "Jo joutui armas aika ja suvi suloinen..." Luomakuntansa kautta Luoja hoitaa meitä

lapsiaan, sulattaa sielun routaa. Tuhlaa valoa ja kauneutta. Jollakin tavalla jo nyt aavistan, että Levin kesäpäivien aamumessussa Marian kappeli täyttyy suvivirren sävelistä.

Kesäpäivien ensimmäisenä päivänä on Johanneksen nimipäivä. Nimi kertoo siitä, että olen Jumalalle tärkeä. Johanneksen perheen ristiäisjuhlissa koettiin syvää kohtaamisen riemua, niin syvää, että pitkään mykkänä ollut isäkin löysi uuden yhteyden ja puhkesi puhumaan. Siinä ilon ilmapiirissä ei tarvinnut selitellä menneitä, ei hävetä elämän epäonnistumisia. Ilo syntyi siitä kokemuksesta, että tällaisena minut hyväksytään, saan kuulua tähän joukkoon. Saan elää Jumalan maailmassa ja omalla paikallani olla toteuttamassa hänen suunnitelmaansa.

On suuri ilo toivottaa Teidät, kirkonpalvelijat, ympäri Suomea tervetulleiksi Kittilään ja Lapin yöttömään kesään.

Kerttu Venäläinen
Kittilän kirkkoherra

Kirkko keskellä kylää – Marian kappeli

Marian kappeli vihittiin käyttöön 20.9.1998. Ennen sitä ajatus oman kylän kappelista eli Sirkan kyläläisten sieluissa yli puoli vuosisataa. Marian kappeliin mahtuu 170 henkilöä. Tänäpäin se on kyläläisille ja matkailijoille rukouksen, hiljentymisen, elämän ihmettelemisen ja pyhän kohtaamisen paikka. Kappelin toiminnasta vastaa Kittilän seurakunta.

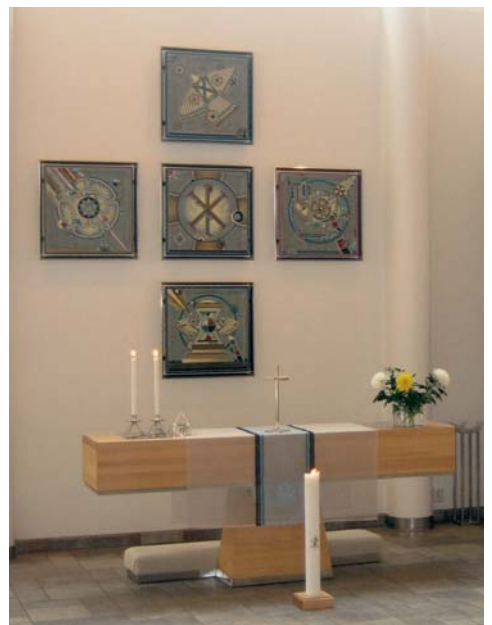
Marian kappelissa on iltakirkko ja Pyhän ehtoollisen vietto joka keskiviikko klo 20.00. Lisäksi siellä järjestetään hartauksia, musiikkilaisuuksia ja kirkollisia toimituksia. Kappeli on lähes päivittäin auki hiljentymistä ja tutustumista varten. Siellä voi syyttää oman rukouskynttilän ja viet-

tää hiljaisen lepohetken tai kuul-la päivästäjän kertomana kappelin esittelyn.

Pietarilainen taiteilija Andrei Gennadiev on suunnitellut viisiosaisen, kristillistä symboliikkaa sisältävän alttaritaulun. Urkukentamo Veikko Virtasen urkujen julkisivussa näkyvät revontulet.

Professori, tekstiilitaiteilija Päikki Priha on suunnitellut Marian kappelin kirkkoteksiilit Lapin luonnon innoittamana. Kirkkohopeat ja tekstiilit valmisti Sacrum Oy.

Arkkithehti Hannele Arantola suunnittelei kappelin rauhallisen sisätilan hiljentymistä ja mietiskelyä varten.

Lämpimästi tervetuloa Lappiin!

Hyvät Kirkonpalvelijat! Nyt on taas se aika vuodesta, jolloin kirkonpalvelijat kokoontuvat sankoin joukoin ympäri Suomen koulutuspäivileen.

Kokoontumispaikaksi on tällä kertaa valittu Kittilän Levi.

Me täällä Lapissa olemme kovin otettuja kun olette päättäneet tulla juuri tänne. Kesä on Lapissa mitä parhaita aika erilaisille kokoontumisille ja tietysti lomailuun.

Yötön yö valoisuudellaan lumoa monen kulkijan. Se vaikuttaa tenholaan myös meihin lappilaisiin saatika sitten etelän ihmisiin. Täällä ei silloin juurikaan nukuta.

Tätä kirjoittaessani toukokuun lopupuolella, näkyy monin paikoin vielä lunta ja ylälapissa järvissä on jääpeite. Pihlaja ja Tuomi yrittävät availa lehtisilmujaan, mutta koivu ei vielä nimeksi kään.

Annas olla kun koittaa juhannus ja kirkonpalvelijat kokoontuvat Leville on Lapin luonto kauneimmillaan. Aurinko paistaa läpi yön ja kullerot kukkivat kaikkialla toivottaen meidän kanssamme Teidät kaikki lämpimästi tervetulleiksi Lapinmaahan.

Mirja Kaaretkoski
Lapin alaostaston puheenjohtaja

Levin uusi ylpeys on Koutalammen päälle avattu kongressi- ja luontokeskus.

Levi Summitin sijainti on erikoinen, maisemiltaan se on ainutlaatuinen paikka ja näkymät eturinteen päältä kohti Pallastuntureita tekevät myös kokoustiloista entistä kiinnostavammiksi. Plussaa on tietysti myös Levin sijainti, kun lentokenttä on lähellä ja alue on helppo saavuttaa, siten voidaan kisaila myös kansainvälisistä kokousasiakkaista. Kokousasiakas voi suunnitella kokouksensa siten, että palaveriin pääsee vaikkapa sukat jalassa ja työtä voi yhtä näppärästi jatkaa pienen liikuntatuokion jälkeen. Eturinne avautuu nimittäin kongressikeskuksen portailta. Keskukseen kuljetaan Eturinteen juurelta näppärästi valmistuvalla uudella gondolilla, perille tuki pääsee myös autolla Tuikon tietä pitkin.

– Suurin haaste meillä on saattaa tilat nyt suuren yleisön tietoisuuteen, sillä kokoustiloja maailma on pullollaan, mutta onko sitten vastaavassa paikas-

sa? Muutenhan Levi on ideaali ympäristö kansainvälisemmällekin joukolle tapaamiseen, sillä alueelta löytyy paljon muuta osaamista ja monipuolisia oheisohjelmia, kertoo Levi Summitin johtaja Teo Jeskanen.

Isoon tilaan sopii kerralla 220 – 230 henkeä ja tila on myös jaettavissa pienempiin osiin. Auditorio on jaettavissa kahtia ja lisäksi siihen tulee siirrettävä katsomo. Lattiaa saa taraflex-pinnan, joten sitä voidaan käyttää myös liikuntaan, ei kuitenkaan pallopeleihin, mutta se soveltuu vähän hiljaisemmille lajeille kuten joogaan, aerobiiciin ja step-jumppaan.

Levi Summitin johtaja Teo Jeskanen ideoi keskuksen olevan erityisen oiva paikka erilaisille tuotelanseerauksille, sillä mitä erikoisempaan paikkaan ja ympäristöön palveluineen lanseeraus sijoitetaan, sen helpompaa on myös median saaminen paikalle, ja se on oleellinen asia paikkaa valittaessa. Ihmetellä ei pidä, jos tulevaisuudessa Levi Summit on valittu sattumoisin

vaikkapa uuden F1-auton esittelypaikaksi.

Mutta Jeskanen toivottaa myös ihan normaalit kokousvierat ja kokoukset tiloihin tervetulleiksi, se on kuitenkin sitä perustoimintaa, miksi talo tehdään. Ravintolaosaan tulee 100:lle anniskelutilat ja kevästä 2008 jo nämä palvelut pelaavat.

Kevään lopulla 2008 käynnistyy myös Levi Summitin yhteyteen nousevan hotellin rakentaminen. Aikaa rakentamiselle on varattu reilusti ja hotelli on valmis vuoden 2009 Levin maailmancupiin mennessä.

Hotelliosasta tulee komea, kaikkiaan 8 kerrosta, rakennus sijoittuu alhaalta katsoen kongressikeskuksen taakse lähemmäksi tietä. Rakennuksen muoto on alppimainen, joten vaikka korkeutta löytyy, niin mitään pilvenpiirtäjää sinne ei synny. Huoneita hotelliin valmistuu 200 - 240 kappale.

OPINTO- JA KOULUTUSPÄIVÄT

Levillä 24.–25.6.2008

– kohti valoa –

TIISTAI 24.6.2008

KESKIVIIKKO 25.6.2008

8.00 Ilmoittautuminen ja tulokahvit

* Hotelli Levitunturi

9.30 Kesäpäivien avaus

- * Kokouskeidas
- * Puheenjohtaja Kaarina Yli-Somero
- * Juhlatoimikunnan puheenjohtaja Mirja Kaaretkoski
- * Kirkkoherra Kerttu Venäläinen
- * Hiippakuntadekaani Niilo Pesonen
- * Jutarinki – kansantanssiryhmä

10.30 Kirkonpalvelijain työnohjaus

* Sirkku Eho, rovasti, työnohjaaja

Rinnakkaisluento:

Strategista pohdiskelua –

Kirkkomme tulevaisuuden kehityssuuntia

* Ilkka Mattila, Kirkkopalvelut ry, johtaja

12.00 Lounas

* Hotelli Levitunturi

**13.00 Kirkon talous ja henkilöstön tulevaisuus
kirkon rakennemuutoksessa**

- * Risto Voipio, kirkkoneuvos
- * Ritva Rasila, SVTL:n toiminnanjohtaja

14.30 Kahvit

* Hotelli Levitunturi

**15.00 Suntion ammattitutkinto – hyvä nykyisellään
vai työelämän todellisuutta vastaamaton?**

* Jyrki Lumiainen, puheenjohtaja
Suntion tutkintotoimikunta

16.00 Gondolihissi – käynti Levitunturilla

* Käynti Koutalaen päällä, tutustuminen Levin
kongressi- ja luontokeskukseen

17.30 Päivällinen

* Hotelli Levitunturi

18.30 Vuosikokous

* Hotelli Levitunturi, Kokouskeidas

20.00 Kylpylänkäyttömahdollisuus

* Hotelli Levitunturi

9.00 Messu

- * Marian kappeli,
Mariantie 2
- * Saarnaa piispa Samuel Salmi

10.30 Valokuvaus

* Kappelin edustalla

Kirkkokahvit

* Hotelli Levitunturi

11.30 Luento

Kirkonpalvelija tänään

- * Hotelli Levitunturi,
Kokouskeidas
- * Hiippakuntadekaani
Niilo Pesonen

**13.00 Työpaikkakiusaaminen
seurakunnissa**

* Pastori Sari Arponen

Suntion ammattitutkinto

* Jyrki Lumiainen

14.30 Kesäpäivien päätös

- * Hotelli Levitunturi
Kokouskeidas
- * Seuraavat opinto- ja koulutuspäivät
23.–24.6.2009
Hotelli Haikon Kartano
Haikkoontie 114, Porvoo
- * Puheenjohtaja Kaarina Yli-Somero

15.00 Lähtölounas

* Hotelli Levitunturi

Majoitus: Hotelli Levitunturi, kylpylä ja liikuntakeskus, Levintie 1590, 99130 Sirkka.

Ohjelma ja ilmoittautumislomake löytyvät yhdistyksen nettisivuilta; www.kirkonpalvelijat.fi

MITÄ, MISSÄ, MILLOIN, MIKSI?

MITÄ?

"Onpa sellainen olo, että tarvitsisi tuulella vähän päättää näistä työhommissa ja olosuhteista. Työ ja kaveritkin ovat vähän alkaneet tuntua ahdistavilta. Tuntuu, että virtaa tarvitsisi saada lisää."

Tällaisia mietteitä kirkonpalvelija tuumaili ääneen. Ne kuuli työkaveri, joka oli juuri lopetellut työnohjausta naapuriseurakunnassa. Hän alkoi kertoa, mitä se työnohjaus oikein on. Samalla hän totesi, että se on tarkoitettu kaikille kirkon työntekijöille.

Hän kertoi: *"Työnohjaus perustuu luottamukselliseen vuorovaikutukseen, jonka tarkoituksena on tehdä tilaa kasvulle kirkon työntekijänä ja työyhteisön jäsenenä, näin työnohjaajani kertoi alussa. Työnohjaus ei ole työhön opastamista. Hyvä on siksi miettiä, kenet tahtoo työnohjaakseen."*

Työnohjaus ei siis ole sielunhoitoa eikä terapiaa vaan paikka, missä voi peilata tapaansa tehdä työtä ja suhdetaan työyhteisöön. Tärkeintä on oma tarve ja motivaatio. Työnohjaukseen ei voi ketään määrätä vastoin omaa tah-

toa. Luottamuksen syntyä on hyvä myös peilata muutama kerta, ennen kuin tekee sopimuksen.

MISSÄ?

Kirkolla on koulutuksen saaneita työnohjaajia. Omassa hiippakunnassa on heistä lista. Työnohjaus tapahtuu työaikana ja matkakorvaukset maksaa työnantaja. Työnantajan kanssa tulee neuvotella asiasta ja kulukorvauksista. Se voi tapahtua myös naapuriseurakunnassa, jos tuntuu, että tarvitsee etäisyyttä ja sieltä löytyy luottamusta herättävä työnohjaaja, jonka kanssa puhutaan samaa kieltä.

MILLOIN?

"Olin yksilötyönohjauksessa, mutta muutama muu osallistui ryhmätyönohjaukseen. Aluksi sovittiin muutama kerta, että katsottaisiin, tuleeko hommasta tolkkua. Sitten teimme sopimuksen kahdeksi vuodeksi. Käyn keran kolmessa viikossa ja yleensä kirjoitan raportin, jota käsittelemme. Se antaa hommalle ryhtiä. Ei tarvitse miettiä, mitä puhuu, kun on jo asian etukäteen miettinyt. Nyt tuntuu, että tämä

on hyvä juttu ainakin minulle. Työaikana saa tehdä työtä, että jaksaa tehdä työtä, mikäpä sen parempaa."

Työnohjaus voi tapahtua yksin tai ryhmässä. Sen kesto voi vaihdella, mutta usein sovitaan 40 kertaa, jolloin se on pari vuotta. Ryhmässä voi olla samasta tai eri seurakunnista työntekijöitä.

MIKSI?

"Työnohjaus antoi minulle uutta intoa ja auttaa jaksamaan työssä. Nyt mielelläni olen kertonut siitä työpaikallani. Olen jopa ajatellut, että voisin itse hankkia työnohjaajakoulutuksen, jos se olisi mahdollista. Jokaisella tulisi olla mahdollisuus päästä työnohjaukseen. Näinhän lukee jo Kirkon yleisen virkaja työehtosopimuksen 92 §:ssä: "Jos työnantaja määrää viranhaltijan/töösopimussuhteisen työntekijän työnohjaukseen, viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus saada tarpeellinen vapaus työstä työnohjauksen ajaksi. Sanotulta ajalta viranhaltija/työntekijä on oikeutettu saamaan varsinaisen/säännöllisen palkkansa sekä matkakustannusten korvausta." Tämä on hyvä tietää etukäteen."

Jokainen työntekijä, joka arvostaa omaa työtään, voi siis hankkiutua työnohjaukseen. Se on etuoikeus ei velvoite. Jokainen työnantaja, joka arvostaa työntekijöitään, pitää myös tätä mahdollisuutta avoimesti esillä.

Mitä?

Työnohjausta tarjolla.

Missä?

Seurakunnassa työntekijöille.

Milloin?

Työaikana kohtuullisen matkan päässä.

Miksi?

Että jaksaa omalla paikallaan kirkossa tehdä työtään.

Sirkku Eho
rovasti, työnohjaaja

Kirkonpalvelijat ry:n VUOSIKOKOUS

pidetään 24.6.2008 klo 18.30
Hotelli Levintunturi kokouskeidas, Levintie 1590, Sirkka.

Esillä sääntömääräiset asiat ja yhdistyksen puheenjohtajan valinta kaudelle 2009-2011.

Tampereella 20.2.2008

Kirkonpalvelijat ry:n hallitus
Kaarina Yli-Somero puh.johtaja
Kari Hartikainen sihteeri

Rakas Vapahtaja.

Muistamme kiitollisina Pietaria, Paavalia ja toisia apostoleja, jotka ottivat vastaan kutsusi ja lähtivät seuraamaan sinua. Tee meistäkin seuraajiasi ja kutsu meidät sellaisiin tehtäviin, joissa voimme palvella seurakuntaa. Avaa korvamme kuulemaan apostolien opetusta ja välittämään sitä eteenpäin. Anna meidän tunnustaa yhdessä Pietarin kanssa: "Sinä olet Messias, elävän Jumalan Poika."

Tiekirkko – toisenlainen taukopaikka

Varma kesän merkki on teiden var-
sille ilmestyneet Tiekirkkojen liikenne-
merkit. Ne opastavat matkailijan toi-
senlaiseen taukopaikkaan. Kun on hu-
pailtu huvipuistossa tai tapeltu taka-
penkillä, voivat perheen pienimmät-
kin kaivata hetkeksi kirkon viileyteen
ja rauhaan.

Tiekirkot kutsuvat tutustumaan kirk-
koon kotipitäjässä tai Suomen toisella
laidalla kesäkuusta elokuuhun. Tiekirk-
koissa avautuu ikkuna historiaan, ark-
kitehtuuriin ja kulttuuriin. Tänä suvena
kirkkojen lukuisista aarteista esillä ovat
lasimaalaukset, joita kätkee hämyynsä
yli 80 Tiekirkkoa.

Jokainen Tiekirkko on erilainen. Mu-
kana on uusia, vanhoja, isoja ja pieniä
kirkkoja. Joissakin voi pysähtyä nautti-
maan urkumusiikista, toisissa on tarjol-
la kupponen kahvia tai mehua. Yhteis-
tä kaikille Tiekirkoille on, että ne ovat

pääteiden läheisyydessä ja jokaisesta
tarttuu takkiin siunausta matkalle.

Tiekirkkojen uusitut verkkosivut
www.tiekirkot.fi opastavat matkalai-
sen entistä paremmin perille Tiekirk-
koihin. Ajo-ohjeet löytyvät kätevästi
kirkkoihin liitetyn Googlen karttapalve-
lun avulla. Sieltä löytyvät myös tarkat
aukioloajat, osoitteet ja muu tarvitta-
va lisätieto. Aukioloajat sisältävän esit-
teen voi napata mukaan ensimmäises-
tää eteen tulevasta Tiekirkosta.

Tiekirkkotoiminta alkoi Suomessa
1990-luvun alkupuolella. Aluksi mu-
kana oli muutama pohjoisen Suomen
kirkko. Saksasta lähtenyt idea avoin-
ten ovien kirkosta on vuosien mittaan
saanut siivet. Tänä kesänä Tiekirkko-
jen ketjuun kuuluu 271 kirkkoa Han-
gosta Inariin ja Maarianhaminasta Hat-
tuvaaraan. Mukana on 15 ortodoksis-
ta kirkkoa.

Työnohjausta

Tuomion paikalta, Kapitulista oli käs-
ky käynyt, että seurakunnan työnte-
kijäkunta oli työnohjaukseen pantava.
Niin kirkkoherrakin kävi toimeen ja esit-
teli Kirkkoneuvostolle asian. Säästäväi-
nen kun oli, niin ehdotti, että omaehtoi-
sesti voitaisiin asia hoitaa ilman kallis-
ta konsulttia. Hän voisi kyllä itse toimia
virkansakin puolesta ohjaajana. Ei toh-
tinut tässäkään asiassa neuvosto vas-
taan panna, vaikka kappalainen pälyi-
likin huolestuneena ympärilleen. Siis
asiaan!

Ensin ohjattiin suntio ja seurakuntata-
lon vahtimestari emäntineen. Pukeutu-
misessa ei ollut moittimista. Vain keit-
tiössä ohjattiin käyttämään puoluee-
tonta essua Martta-esiliinan sijasta.
Kolehdin kannon elekieltä tehostettiin
paremman tuloksen aikaansaamiseksi.
Korpelan ja Täytisen isäntien koh-
dalla piti haavia viivyttaa ja vähän ra-

vistaa. Apteekkarin rouvan lierihattua
piti varoman ja haavin sisustaa välillä
kädellä kahisuttaman.

Kanttorin ohjaukseen kuului, että
saarnan aikana ei saanut poistua ur-
kujen taakse tupakalle, eikä mykkähar-
joitusta pitänyt tehdä, sillä jalkion koli-
na kuului alas. Liian solistista virsilau-
lua piti myös välttää, ettei messulaulun
kanssa syntyisi liian suurta eroa. Virsi-
en tempoissa olisi hyvä ottaa huomi-
oon vanhainkodin väki ja Laurilan Kus-
taa, jonka tempomerkintä oli Grave as-
sai. Kinkereillä pitää olla mustat kengät
ja musta kravatti. Kuorolle pitää äänet
antaa vienosti, eikä naurua saa parvel-
ta kuulua rukouksen aikana.

Hauturi sai oman osuutensa kirkko-
maalla. Pukeutumissääntöä kiristettiin
lippahattukiellolla. Seurakunta avustai-
si vilttitahut hankinnassa. Kumarruk-
sia harjoiteltiin ovia avattaessa ja kap-

pelin sakastin vesikarahvissa piti olla
aina kirkasta ja kylmää vettä. Hautaa
kaivettaessa ei saa laulaa ääneen. Vain
virren hyrinä on sallittua.

Diakonissan pitää käydä katsomassa
myös niitä mummeleita, joiden kanssa
on huonot välit ja jotka juoruavat pe-
rättömiä. Nuorisonohjaajaa ohjattiin pi-
tämällä tilaisuuksissa rengas pois ne-
nästään ja tukkaa ei saa enää varjätä
violetiksi.

Kirkkoherra ohjasi itseään siirtämällä
jakauksen keskelle päätä ja esitti itsel-
leen lisäkorvausta ohjauksesta. Se toki
olisi alempi, kuin konsultilla. Hyväksy-
tyksi tuli sekin, vaikka Kaurasen isän-
tä ryki kuuluvasti ja kappalainen puner-
tui hieman.

Niin tuli seurakunnan väki ohjatuksi
ja näkymät taivaan tien suuntaan sel-
keytyivät huomattavasti.

Snap

Onko työuupumus väärä diagnoosi?

Ihmiset eivät väsy katkipoikki työstä. Siis tavallisesta työstä. Työstä, joka on mitoitettu oikein, jota johdetaan oikein, johon on saatu oikeanlainen koulutus ja jota tehdään aikuisessa ilmapiirissä. Siksi yhden työuupumus on merkki siitä, että koko työyhteisössä on vikaa.

Jäljet johtavat usein esimieheen. On viimekädessä hänen tehtävänsä luoda työkuultuuri, jossa tehtävät jakautuvat tasan ja ihmiset kuormittuvat kohtuullisesti. Jos yksi joutuu jatkuvasti tekemään liikaa, esimies katsokoon peiliin, ja laittakoot muut katsomaan siihen.

Työuupunut on esimiehen käyntikortti työterveyslääkärille. Esimies saattaa tietenkin kiistää asian. Silloin työterveyslääkäri iskee valttikorttinsa pöytään. Jos uupunut joutuu jäämään kokonaan pois, työnantajalle tulee kerpaukkuna melkoinen eläkelasku.

Viimeistään tässä vaiheessa esimies tajuaa tehtävänsä. Hänet on palkattu järjestelemään ihmisten töitä niin, että kaikki sujuu hyvin. Jos joku uuvahtaa, vastuu on hänellä.

Tässä vaiheessa moni esimies protestoi. Minun työuupunut alaiseni on kyllä poissa pelistä omien ongelmien takia. Ei työpaikassa mitään vikaa ole, vaan hän sairastaa isäkompleksiin, avioeroaan tai vaikka peräpukamiaan. Ei jaksa tehdä töitä, kun oma elämä on niin solmussa.

Hyvä jos näin on, siis työyhteisön kannalta. Mutta silloin ei pitäisi käyttää sanaa työuupumus. Muilla alueilla ongelmoinut alkoon siirtäkö vastuuta asioistaan työmaalle.

Hänen perusongelmansa voi toki olla siten, ettei hän pysty työhön. Samalla tavalla moni muukin tauti estää työnteon. Mutta ei ole työpaikan vika, jos masentunut ei selviä tehtävistään.

Esimiehen kuuluu tällaisessakin tapauksessa järjestää kunnolliset työlöt, ja vaikka helpotusta puolikykyiselle, kun armonyhteisössä ollaan.

Mutta jos töiden kohtuuhelpotus ei auta, työntekijän kuuluu hakea oikea diagnoosi itselleen.

Älköön hän piiloutuko työuupumuksentaakse, vaan ottakoon tilanteen oikean nimen, vaikka masennuksen tai akuutin ahdistusneuroosin. Nämä ovat työuupumusta parempia diagnooseja, koska niissä vastuu siirtyy sille, jolle se kuuluu: ihmiselle itselleen. Ei ole työpaikan vika, jos elämässään sotkeutunut ei enää pysty töihin.

Joskus "uupunutta" vaivaavat puutteelliset työtaidot. Ei osata rajata työtä. Ei osata lopettaa jotakin, kun toista aloitetaan. Ei osata pitää vapaapäiviä. Ei osata tehdä riittävän hyvin, vaan tehdään liian hyvin.

Tässä ei ole kyse uupumisesta, vaan taitamattomuudesta. Silloin tarvitaan lisäkoulutusta, tai hienosti sanottuna työnhajausta. Työntekijää täytyy opettaa tekemään työtään oikein ja kohtuullisesti. Kirkon töissä kukaan ei kuole, jos tehdään vähän vähemmän.

Mahtaa olla työpaikkalääkäri melkoinen sosiaali- ja perhetyöläinen. Ei varmaan läheskään kaikkia sairaslomia myönnetä lääketieteellisin perustein.

Taastusti joka seurakuntayhtymässä on joku lääkärin vakkariasiakas diagnosoilla "astmaatikko", "selkäsairas" tai "infektioherkkä". Hänellä on jatkuva lomakortti taskussa, jonka hän käy aina tarvittaessa lyömässä lääkärin pöytänsä. Yhteisestä sopimuksesta kirjoitetaan sitten viikko taukoa.

Kumpikin tietää kuitenkin totuuden. Ongelma on työyhteisössä. Siellä eivät ole asiat kunnossa. Yksi diagnositoidaan työuupuneeksi, kun oikeasti koko työyhteisö pitäisi laittaa remonttiin.

Tai sitten "uupuneelle" kuuluisi jokin psykiatrinen diagnoosi ja sen mukainen hoito.

Oma lajinsa ovat ne kollegat, jotka elämä on jo kuluttanut loppuun. Vuo-

det ovat vieneet työvoiman, mutta virkasuhde jatkuu. Työpanos saattaa olla jo melko olematon. Mutta työmaalla vaan roikutaan, haukkumassa muita, jos ei muuta jakseta. Lomakortti heilahtaa pienenkin vastoinikäymisen saatua. Tai jos edessä on vähän isompia työtehtäviä.

Kollegat harmittelevat epäluotettavaa työtoveria. Pomo kiroaa mielessään: voisipa vaihtaa kehäraakin kunnan työntekijään. Nuoret ja näppärät työnhakijat ihmettelevät, ettei heille avaudu hommia, kun nollapanoksen antajaa pidetään töissä.

"Läheltä piti"

*Jos haluat tehdä jonkun onnelliseksi,
ole hyvä ja näytä se hänelle.*

*Jos haluat antaa kukkasen,
älä odota että hän kuolee.*

Läbetä se tänään, rakkaudella.

*Jos haluat, sanot: rakastan sinua
kotioälle tai ystävoälle*

Läbellä ja kaukana.

Elämässä, veljeni, elämässä.

Älä odota kunnes ihmiset kuolevat.

rakasta heitä juuri nyt

ja näytä, että välität.

Tulet itsekkin onnelliseksi

Ja opit antamaan onnea muille.

*Älä käy bautaumailla peittämässä
bautoja kukkasilla,*

peitä jo nyt sydämet rakkaudella.

Elämässä, veljeni, elämässä.

Afrikkalainen runo

Yrkesexamen för kyrkvaktmästare

Dimissionsfesten på Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby

Utdimmiteringen av kyrkvaktmästarna hölls på Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby i samband med skolans årliga elevförbundsfest söndag 9.3.2008. Festen inleddes med gudstjänst kl. 10.00 i St:a Birgitta kyrkan i Nykarleby, där folkhögskolans elever och lärare medverkade. Efter gudstjänsten var det lunch på folkhögskolan, varefter festen inleddes kl.13.00. Skolans rektor Ann-Mari Audas-Willman höll festtal till de studerande som efter två års studier avlagt yrkesexamen för kyrkvaktmästare. Hon betonade i talet bland annat kyrkvaktmästarens viktiga roll som församlingens ansikte utåt, eftersom kyrkvaktmästaren ofta är den första person som församlingsborna möter då man kommer till en förrättning.

Stiftsdekanen Sixten Ekstrand hälsade därefter de nyblivna kyrkvaktmästarna välkomna till Borgå stift.

En del av de studerande har genomfört utbildningen i form av läroav-

tal. Susanne Mäenpää från läroavtalsbyrån Optima i Jakostad höll ett kort tal och överräckte sedan betyg över läroavtalsutbildning. Därefter hölls festtal av Finska Missionssällskapets informator Ann-Christine Marttinen.

Efter festen bjöd folkhögskolan på kaffe.

De nya kyrkvaktmästarna: *Marj-Sisko Stark, Karis, Jaana Wilén, Pojo, Siv Westin, Nykarleby, Otso Skullbacka, Kronoby*. Han är klar

med examen inom juni månad, *Niklas Grönqvist, Kronoby, Sanna Lind Korsnäs och Markus Linnanlehto, Åland*. Han är inte med på bilden.

Niklas Grönqvist fick Kirkonpalvelijats stipendium.

Marianne Asplund har ansvaret för kyrkvaktmästarutbildningen på Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby.

Yrjö Leppänen

Epäasiallinen käytös työpaikalla?

ESIMIES ONGELMAN AIHEUTTAJANA

Kenelle ilmoitetaan?

Ensisijaisesti ylemmälle esimiehelle, joka useimmiten on kirkkoherra tai hallintojohtaja. Jos ylemmää esimiestä ei ole, työntekijöiden tulee ilmoittaa asiasta seurakunnan tai työyksikön olosuhteiden mukaan jollekin seuraavista:

- työsuojeluvaltuutetulle tai työsuojelupäällikölle
- tuomiokapitulille kirkkoherran ollessa ongelman aiheuttaja

- yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle tai seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajalle, työterveyshuollolle tai tarvittaessa työsuojelupiirille.

MUUTA ASIAAN PUUTTUMISESTA

- Esimiehen käyttäytyessä epäasiallisesti puuttumiskynnys on normaalia matalampi. Siksi työntekijällä on oikeus tehdä ilmoitus esimiehen epäasiallisesta käytöksestä jollekin yllä mainituista tahoista, vaikka hänen alaisemansa tekee tilanteesta tavallomaisesta arkaluontoisemman.

- Työntekijöiltä esimiehen epäasiallisesta kohtelusta ilmoituksen saaneella henkilöllä on erityinen ja kiireellinen toimimisvelvollisuus. Ilmoituksen saaneen tulee aina ottaa yhteyttä kirkkoherraan/hallintojohtajaan tai kirkkoherran ollessa kysymyksessä tuomiokapituliin sekä yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajaan tai seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajaan, työterveyshuoltoon tai tarvittaessa työsuojeluviranomaisiin. Tiedon saaneen on pidettävä tiedot luottamuksellisinä ja hänen on pyrittävä suojelemaan ilmoituksen tekijää.

Kokoelmaturvallisuus ja ennaltaehkäisevä konservointi kulttuuriperinnön säilyttäjänä

Kulttuuriperintö on tärkeä kansakunnan identiteettiä ja tapakulttuuria rakentava tekijä. Kulttuuriperintö voi olla sekä kansallisesti että kansainvälisesti merkittävää. Suomen kansallisen kulttuuriperinnön merkitystä kuvaa parhaiten se, että vastuu muun muassa kulttuuriperinnöstä kuuluu Suomen perustuslain (731/1999) mukaan kaikille. Kirkollinen kulttuuriperintö muodostaa merkittävän kokonaisuuden Suomen kansallisessa kulttuuriperinnössä. Seurakuntien hallussa on 830 eri aikakauden kirkkorakennusta. Kirkkojen suunnittelijat ja rakentajat eivät ole muodostaneet yhtenäistä ryhmää vaan jokainen kirkkorakennus irtaimistoineen edustaa omaleimaisella tavallaan kirkon kulttuuriperintöä. Kirkkorakennuksista noin 8,8 % (73 säilynyttä kirkkorakennusta) on keskiaikaisia. Suomessa säilyneestä keskiaikaisesta rakennuskannasta muodostavat kirkkorakennukset suurimman ryhmän.

Kirkollisen kulttuuriperinnön säilyminen on pyritty varmistamaan lainsäädännöllisesti. Nykyisin kirkollisen kiinteän ja irtaimen kulttuuriperinnön suojelua on käsitelty muun muassa maankäyttö- ja rakennuslaissa (32/1999), rakennussuojelulaissa (60/1985), laissa kulttuuriesineiden maasta viennin rajoittamiseksi (445/1978), kirkkolaisesta (1054/1993) ja muinaismuistolaisesta (195/1964). Seurakuntien kulttuuriperinnön hallinnointia koskeva lainsäädäntö muodostaa suuria haasteita taideteosten ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan esineistön säilyttämiselle paikallisseurakunnissa. Muuttotappioalueiden seurakuntien käytössä olevat taloudelliset resurssit voivat kuitenkin tehdä irtaimiston säilytystilojen perusparantamisen lähes mahdottomaksi. Vastuu seurakuntien hallussa olevasta kulttuuriperinnöstä on edelleen paikallisseurakunnilla ja tämän vastuun syvälliseen tiedostamiseen pitäisi seurakunnissa herätä.

Aktiivinen ja ennaltaehkäisevä konservointi kulttuuriperinnön säilyttäjänä

Aika on eniten esineitä vanhentava ja haurastuttava tekijä. Ajan esineistöä tuhoavat vaikutukset voidaan jakaa valon, lämmön ja kosteuden vaihtelujen sekä käsittelyyn, varastointiin ja puhtauteen liittyviin tekijöihin. Irtaimistoa tuhoaviin tekijöihin on mahdollista vaikuttaa ja vaurioitumista voidaan hidastaa merkittävästi ennaltaehkäisevän konservoinnin menetelmin. Kulttuurihistoriallisesti arvokasta kirkollista irtaimistoa vaurioittavat sekä esineiden sisäiset tekijät että niitä ympäröivät olosuhteet. Esineistöä sisäisesti vaurioittavia tekijöitä voivat olla muun muassa esineiden valmistusmateriaaleihin, käytettyihin materiaaliyhdistelmiin sekä valmistusmenetelmiin liittyvät syyt. Esineiden valmistusmateriaalit ja -menetelmät voivat altistaa irtaimistoa tietyille vauriotekijöille. Irtaimen esineistön vaurioitumista aiheuttavia ulkoisia tekijöitä ovat muun muassa valo ja sen eri aallonpituudet sekä lämpötila, ilman suhteellinen kosteus, ilman epäpuhtaudet, lika, tuhohyönteiset ja mikrobit. Irtaimiston säilymistä edistäviä ulkoisia tekijöitä ovat muun muassa säilytysympäristön siisteys, irtaimiston sijoituspaikan fyysinen turvallisuus, puhtaus sekä sopivat säilytysmateriaalit, ilman suhteellinen kosteus, lämpötila ja valaistus.

Kirkollisen esineistön huolto ja konservointi on ensisijaisesti konservattoreiden työtä, mutta seurakuntien henkilöstö voi ja sen tuleekin osallistua irtaimen kulttuuriperintönsä ylläpitoon ennaltaehkäisevän konservoinnin menetelmin. Kaikkien konservointitoimenpiteiden avulla pyritään pidentämään kulttuuriperintökohteen elinikää. Aktiivisen konservoinnin toimenpiteillä

Helsingin Alppilan kirkko on säilynyt 50 vuoden ajan alkuperäisessä asussaan. Kuvassa kirkkosali. Alppilan kirkon ovat suunnitelleet arkkitehdit Keijo Ström ja Olavi Tuomisto. Rakennus valmistui vuonna 1957 ja se edustaa maamme sodanjälkeistä kirkollista kulttuuriperintöä korvaamattoman arvokkaalla tavalla.

vaikutetaan esineiden kemialliseen ja fyysiseen rakenteeseen esinettä suojaavien ja tukevien toimenpiteiden avulla. Aktiivisen konservoinnin toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää aina konservattorin koulutusta ja ammattitaitoa. Ennaltaehkäisevän konservoinnin toimenpiteet on aina sisällytettävä osaksi myös kaikkia aktiivisen konservoinnin toimenpiteitä.

Ennaltaehkäisevä konservointi on keskeinen menetelmä kulttuurihistoriallisiin kokoelmiin kohdistuvien riskien hallinnassa. Sen päämääränä on vaurioiden ehkäiseminen ja aktiivisten konservointitoimenpiteiden vähentäminen. Ennaltaehkäisevän konservoinnin menetelmillä kulttuurihistoriallisesti arvokkaat esineet suojataan epävakaalta ilmastolta, liialta valolta, tuhoeläimiltä ja vahingolliselta käsittelyltä. Esineille

pyritään järjestämään turvalliset ja säilyttävät olosuhteet. Ennaltaehkäisevä konservointi on poikkitieteellinen menetelmä, jonka päämääränä on hidastaa ja estää kulttuuriperinnön tuhoutuminen. Seurakunnissa toteutettavilla ennaltaehkäisevän konservoinnin menetelmillä etsitään esineistöä säilyttäviä toimintatapoja irtaimen kulttuuriperinnön hallinnointiin. Jos seurakunnan liturgisessa käytössä oleva arvoesine ei ikänsä ja kuntonsa vuoksi kestä jumalanpalveluskäyttöä, ennaltaehkäisevän konservoinnin menetelmänä voi olla esimerkiksi alkuperäisen esineen korvaaminen kopiolla alkuperäisen esineen säilymistä varmistamiseksi.

Vaurioita ehkäisevien menetelmien käyttäminen ei aina edellytä seurakunnilta kalliita investointeja ja monimutkaista irtaimiston ylläpidon strategiaa. Tavalliset rakennusten ylläpitotoimet ehkäisevät joiltakin osin myös esinevaurioita. Varmistamalla, että kirkkorakennusten ikkunat ja katot ovat hyvässä kunnossa, voidaan ehkäistä sekä kirkkorakennuksessa että siihen sijoitetussa esineistössä kosteuden ja homeen aiheuttamia tuhoja. Irtaimen kulttuuriperinnön säilymistä

edistää esineistön huolellinen käsittely sekä sopivan säilytys- ja sijoituspaikan valinta seurakunnan toimitiloissa. Kirkkorakennusten irtaimen kulttuuriperinnön säilyttämisessä on huomioitava kaikkia esineryhmiä koskevat kysymykset.

Kirkkojen turvallisuusasioissa on paljon kehitettävää, vaikka turvallisuustekninen taso onkin kiinteistöissä parantunut viime vuosina. Vastuu kirkkorakennuksen paloturvallisuudesta on rakennuksen omistavalla seurakunnalla. Nykyinen pelastuslaki tuli voimaan 1.1.2004. Laki määrää rakennuksen omistajan velvollisuuksista onnettomuuksien ehkäisemisessä muun muassa seuraavaa: "Rakennuksen omistaja on velvollinen ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä sekä varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa sekä sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin omatoimisesti kykenee (Pelastuslaki 8§)". Turvallisuushkien ja riskien tunnistamiseen on kehitetty monia menetelmiä. Kirkkorakennuksen irtaimistoturvallisuuden riskien kartoittaminen edellyttää toteutuneiden vaaratilanteiden kartoittamista, nimeämistä

ja luettelointia. Tunnistettujen riskien merkitykset, toteutumisen todennäköisyys ja heijastevaikutukset on arvioitava. Irtaimistoturvallisuuden uhkien poistaminen tai riskien pienentäminen edellyttävät oikeiden riskinhallintamenetelmien valintaa ja turvatoimien rakennuskohtaista suunnittelua.

Seurakuntien irtaimen kulttuuriperinnön säilymiseen vaikuttaa keskeisimmin seurakunnissa tehtävät ennaltaehkäisevän konservoinnin toimenpiteet. Myös seurakuntien irtain kulttuuriperintö tarvitsee säännöllistä perushoitoa ja ylläpitoa kirkkorakennusten tavoin. Arvoesineistön säännöllisen huollon laiminlyönti kiihdyttää esineistön tuhoutumisprosessia, mikä voidaan havaita erityisesti liturgisessa käytössä olevien kirkkotekstiilien kunnossa nopeasti. Huoltamattomien kirkkotekstiilien käyttöarvo voidaan menettää lopulta pysyvästi. Siksi liturgisessa käytössä olevan arvoesineistön säännölliseen ylläpitoluonteiseen konservointiin pitäisi budjetoida vuosittain määrärahoja paikallis seurakunnissa.

Teksti ja kuva: **Heidi Wirilander, tekstiilikonservaattori AMK, kirkollisen esineistön inventoija**

Palaute on poikaa

Riittävä ja rakentava palaute on kuin rasvaa työyhteisön rattaissa. Oikeanlainen palaute parantaa ilmapiiriä ja auttaa ihmisiä keskittymään olennaisiin asioihin.

Palautetta ei voi koskaan olla työyhteisössä liikaa, ainakaan niin kauan kuin se on totta. Tämä pätee sekä positiiviseen että korjaavaan palautteeseen. Palaute on yksinkertaisesti välttämätöntä kaikissa organisaatioissa. Ilman sitä ihmiset eivät ole niin sanotusti kartalla. He eivät tiedä, missä ovat tai minne pitäisi mennä. Pahimmillaan työpaikalla tehdään palautteen puuttuessa täysin väärä asioita, mikä tietysti heikentää merkittävästi koko yrityksen tulosta.

Kun avoin palaute puuttuu, aletaan viestiä epäsuorasti: kyräilemällä, vih-

jailemalla tai puhumalla selän takana. Pahoinvointi ja jopa kiusaaminen saavat sijaa.

Ihanteellisessa tapauksessa palaute on valtava myönteinen voima, joka vie eteenpäin koko organisaatiota ja sen yksittäisiä jäseniä. Parhaimmillaan palaute on oppimista, välttämistä ja ihmisten arvostamista.

Moni palautteen perään haikaileva panttaa turhaan omia kommenttejaan. Varsinkin ansaittuja kehuja on syytä viljellä aivan oma-aloitteisesti, vaikka työyhteisössä sellainen ei olisikaan tapana.

Kannattaa tosin varautua siihen, että alkuun positiiviset puheet herättävät kummastusta ja epäluuloja. Niiden jakelijaa saatetaan epäillä mielistelystä

tai omien etujen ajamisesta. Mutta pian työtoverit alkavat toivottavasti ottaa mallia.

Tee mielikuvaharjoituksia, jos kehuminen tuntuu vaikealta. Aloita nimeämällä kolme hyvää puolta jokaisesta työkaverista, myös kaikkein henkumaisimmasta tyypistä. Seuraava askel on puhua sopivissa tilanteissa ääneen omista myönteisistä havainnoista. Seuraukset ovat yleensä dramaattisia — varsinkin siinä hankalassa kaiverissa.

Pienten positiivisten kommenttien heittäminen ei ole suuri vaiva, mutta vaikutukset ovat isoja. Työyhteisön jäsenten itsetunto, työtyytyväisyys ja yleinen hyvinvointi kasvavat.

Arvoisat Päijät - Hämäläiset Kirkonpalvelijat

Alaosastomme **Syystapaaminen** pidetään lauantaina 20.9.2008 Lahdessa.

Kokoonnumme Seurakuntayhtymän uuden virastotalon edustalle (Vapaudenkatu 6 torin vieressä) klo.9.30. Nautimme sämpylä- ja pullakahvit viereisessä Marian Kammarissa. Siirrymme virastotalolle, jossa tilojen esittelyn jälkeen Matti Löppönen kertoo tärkeistä ajankohtaisista asioista. Virastotalolta siirrymme Ristinkirkkoon. Kirkon esittelee paikallinen vahtimestari. Klo.13 on vuorossa Cats-musikaali Lahden teatteritalolla. Musikaalin jälkeen katsastamme, n. 15.45, Sibeliustalon ja menemme aterioimaan Kaunis Veera laivalle.

Lahden Seurakuntayhtymä tarjoaa kahvit. Kirkonpalvelijat osallistuvat ruokailun kustannuksiin. Cats-musikaalin kustantaa kukin itse. Mukaan voit tulla vaikka et musiikkia katsoisikaan.

Ilmoittautumiset 20.8 mennessä Yrjö Lepäselle. 0440210949. Kerro samalla diettisi.

Mukana tapaamisessamme on Lappeenrantalaisia kollegoja.

Tervetuloa.

Toimikunta

Etelä-Karjalan kirkonpalvelijat

järjestävät **retken Lahteen** 20.9-08. Me nautimme Cats-musikaaliin ja tapaamme paikallisia kirkonpalvelijoihin sekä luvassa myös muuta ohjelmaa.

Alaosasto osallistuu retken kustannuksiin. Tiedustelut ja ilmoittautumiset viime. 15.8-08 Pialle p. 0500658253 tai Kirsille 0503782418.

Tervetuloa.

Toimikunta

Kanta-Hämeen alaosasto

järjestää jäsenilleen perinteisen **kesäillan-vieton** pe 29.8.2008 klo 17-21 Hämeenlinna-Vanajan srk:n Loimalahden leirikeskuksen rantasaunalla, Tervaniementie 20, Hämeenlinna.

Ilmoittautuminen viimeistään 22.8. sihteeriksi Jouni Honkaselle puh. 050 - 404 7194 tai jouni.honkanen@evl.fi

Tervetuloa.

Toimikunta

Sakastissa nauretaan

Uudet perhemuodot tuottavat pikku ongelmia sakastin puolellakin. Mies tilitti Tuomiokirkon papille: – Kaikki alkoi, kun menin naimisiin. Vaimolla oli aikuisen tytär, josta tuli tytärpuoleni. Isäni tuli vierailulle ja rakastui häneen. Tytärpuolestani tuli myös äitipuoleni.

Vaimoni sai pojan. Siitä tuli isäni lanko, koska se on isäni kanssa naimisissa olevan tytärpuoleni velipuoli. Koska poika on äitipuoleni veli, se on siten myös setäni. Myös isäni vaimo sai pojan. Se on veljeni, vaikka samalla olen myös sen ukki – onhan se tytärpuoleni poika.

Vaimoni on minulle mummo, äitipuoleni äiti. Siitä seuraa, että olen oman vaimoni lapsenlapsi. Ottaen huomioon, että olen naimisissa isoäitini kanssa, en ole ainoastaan vaimoni puoliso vaan myös itseni isoisä. Siksi ahdistaa.

Laihialla vietettiin häitä. Vihkitoimituksen aikana suntio kulki vieraan luota toisen luo kolehtihaavin kanssa:

– Ilkiältäähän tämä tuntuu, hän kuiskasi vieraille, – mutta ku morsiamen isä on tätä erikoisesti toivonu.

Seurakuntaopistossa Suntion ammattitutkinnon suorittaneet valmistumisjuhlassa 11.4. 2008. Uudet suntiot vasemmalta: Eila Laaksonen, Asta Nieminen, Merja Repo, Vuokko Anneli Jokinen, Anna-Maija Liskola, Jouni Honkanen, vastuuoopettaja Irja Ylä-Outinen, Hilka Heino, Marita Järvelä, Tari Herranen, Airi Panula ja Heidi Heiskanen.

Kuvasta puuttuvat valmistuneet Sirpa Lemmetti, Tommi Toivanen ja Antti Heroja.

Kuinka vältät porokolarin?

- Varaa matkantekoon aikaa, jotta voit ajaa rauhallisesti
- Aja nopeutta, jossa hallitset auton yllättävissäkin tilanteissa. Porroja voi olla mutkien takana ja painanteissa.
- Pidä turvaväli
- Tarkkaile teiden varsia. Teiden jäljistä näkee, että lähellä voi olla porroja.
- Varo: kun näet yhden poron, lähistöllä on lisää. Poro on laumaeläin.
- Käytä kaukovalojo jo hämärässä. Porrojen silmät kiiluvat valokeilassa kauas varoitusmerkinä.
- Autoilijat varoittavat toisiaan porroista väläyttämällä pitkiä valojo.

Miksi porot liikkuvat tiellä?

Tiet kulkevat porrojen lautumien halki. Kesällä porot tulevat syömään tienvarsien eri kasveja tai etsivät teiltä ja muilta aukeilta alueilta suojaa sääskiltä. Talvisin porot vaihtavat mielellään vaikeakulkuisen lumihangen aurattuihin teihin.

Mitä teet vahingon sattuessa?

- Aseta varoituskolmio tielle varoitamaan muita.
- Huolehdi loukkaantuneiden ensiavusta ja soita hätäkeskukseen, puhelinnumero 112.
- Jos kykenet, lopeta loukkaantunut poro tai hanki paikalle henkilö, joka tekee sen.
- Ilmoita hätäkeskukseen silloinkin jos vain kolhaiset porroja. Älä jätä porroja kärsimään loukkaantuneena.
- Siirrä ruho pientareelle ja merkitse paikka näkyvästi esimerkiksi muovipussilla paliskunnan arvioimista varten.
- Ruhoja ei saa ottaa mukaan.
- Ilmoita vahingosta vakuutusyhtiösi.

Pieni porosanakirja

parttio = pieni porolauma
tokka = suuri porolauma
vasa, vasikka = poro ensimmäisellä ikävuodellaan
hirvas = kolmea vuotta vanhempi urosporo
vaadin, vaami = kolmea vuotta vanhempi naarasporo
nulppo = sarveton poro
naamasarvet = nahan peittämät kasvavat sarvet
kalppinokka = valkeaturpainen poro
mutsikki, musikki = tumma poro
rusakko, rusakka = ruskeankeller-tävä poro
kopara = poron sorkka
roukua = porrojen ääntely
nulkata = juosta hiljalleen
rykimä = porrojen kiima-aika
etto, ettoaminen = porrojen kokoaaminen erotusta varten
erotus = tapahtuma, jossa eloporoerotellaan teurasporroista
kirnu = erotusaidan osa, jossa porot erotellaan
konttori = erotusaidan sivukarsina

Sata tapaa tappaa sielu – narsismin uhrin kertovat

Heitä on ollut aina ja kaikkialla, kaikissa roduissa, kulttuureissa, yhteiskuntaluokissa ja kaikkien ammattien piirissä: narsisteja.

Heidän käsityksensä oikeasta ja väärästä ovat omanlaisensa, he tarvitsevat jatkuvaa ihailua ja huomiota, eivät koskaan häpeä tekojaan tai tunne empatiaa, mutta taitavat sosiaalisen käyttäytymisen koodit ja pystyvät näyttämään uskottavasti tunteita.

Sata tapaa tappaa sielu kertoo narsismista ja narsistisesta luonnehäiriöstä. Lisäksi kirja sisältää uhrien omakohdaisia kertomuksia muun muassa narsistista parisuhteesta, narsistista äi-

tinä, isänä tai muuna lähisukulaisena sekä narsistista työpaikalla. Uhrien kokemuksissa keskeistä osaa näyttelivät muun muassa uhrin kokemus henkinen ja fyysinen väkivalta, itsetunnon mureneminen, syyllisyydentunteet, seksuaalinen kaltoinkohtelu sekä uhrin kaikinainen manipulointi ja kontrollointi.

Runoa ja proosaa kirjoittava *Tuija Välipakka* on aiemmin kirjoittanut muun muassa runokokoelman *Lasimorsian* (2003) ja romaanin *Härkätanssija* (2004). *Arja Lehtosaari* asuu Hartolassa tyttärensä kanssa ja toimii yksityisyrityksenä tilitoimistoalalla.

Tuija Välipakka - Arja Lehtosaari:
Sata tapaa tappaa sielu –
narsismin uhrin kertovat
Gummerus Kustannus Oy, 222 s.

Mitä työpaikkakiusaaminen on?

Työpaikkakiusaaminen on jatkuvaa, pitkäkestoista kielteistä käyttäytymistä, joka kohdistuu samaan henkilöön. Kiusaaminen on toisen ihmisen hyväksymättömyyttä. On tavallista, että työpaikoilla syntyy erimielisyyksiä, väärinkäsityksiä ja ristiriitoja. Kaikki ristiriidat eivät ole kiusaamista. Kiusaamista esiintyy yleisimmin silloin, kun työn tekijöillä ja johdolla on huonot välit ja tyytyväisyys johtajiin on vähäistä, työ on vaativaa, organisaatiossa on tapahtunut nopeita muutoksia, ilmapiiri sallii kiusaamisen ja työtovereiden välit ovat huonot. Ihmisten huumorintaju ja loukkaantumisherkkyys ovat yksilöllisiä, ja siksi tarkkoja rajoja kiusaamiselle on vaikea vetää. Kiusaamista eivät ole satunnaiset loukkaavat puheet tai normaalit kurinpidolliset toimet.

Narsisti, jonka on vaikea hyväksyä käskyjä ja sääntöjä ja joka ei siedä omaa huonomuudentunnettaan tai minkäänlaista kritiikkiä työstään, saattaa kokea normaalin palautteen kiusaamisena ja puolustautua raivokkaasti tai heittäytyä kiusatun asemaan - uhriksi.

Kiusaajan tyypillisiksi piirteiksi luetaan eri lähteissä muun muassa narsistisuus, vallanhalu, egoistisuus, dominoivuus, kateellisuus ja kykenemättömyys syyllisyydentunteisiin. Kiusaaja käyttäytyy impulsiivisesti ja voi olla hyökkäävä ja riidanhaluinen. Usein kiusaajalla on ongelmia sekä yksityiselämässään, että työpaikalla. Uhri voi puolestaan olla ylikiltti, liian joustava ja mukautuva, epävarma, tunnollinen ja taipuvainen masennukseen.

Työpaikkakiusaaminen alkaa yleensä pienistä teoista ja kasvaa ajan myötä. Kiusatun voi olla alkuun vaikea uskoa kokemuksiinsa todeksi, eikä hän välttämättä saa epäilyilleen tukea. Jos uhri puolustautuu, voi käydä niin että hänet koetaan vaikeaksi persoonaksi ja kiusaajan reaktiot oikeutetuiksi. Kiusaajan tavoite on saada kiusattu syrjityksi ja työyhteisön ulkopuolelle.

Henkinen väkivalta työpaikalla on aina työpaikkakiusaamista. Alkunsa tällainen kiusaaminen voi saada jostakin ristiriitatilanteesta tai kiistasta työpaikalla - tai sitten mitään näkyvää laukaisevaa tekijää ei ole osoitettavissa. Kiusaamista voi ilmetä työtovereiden välillä sekä esimie-

hen ja alaisen välillä kumpaan suuntaan tahansa.

Henkinen väkivalta voi olla selkeää sanallista moittimista, haukkumista, juoruilua, mustamaalaamista, naurunalaiseksi tekemistä ja uhkailua tai sanatonta viestintää, esimerkiksi ilkeämielistä elehtimistä ja ilmeilyä, olankohauttelua, kuuntelematta jättämistä tai seurasta poissulkemista. Myös tarkoituksettomien tai liian vähäisen tai ylimitoitettun työn teettäminen sekä seksuaalinen häirintä ovat työpaikkakiusaamista. Seksuaalisesti häirinnäksi lasketaan seksuaalisviriteinen käytös, joka on joko sanallista tai fyysistä, ei-toivottua ja yksipuolista ja josta kiusatulle herää vastenmielisiä tunteita. Ellei kiusattu uskalla puhua kiusaamisesta, henkinen väkivalta jatkuu usein niin kauan kunnes kiusattu sairastuu. Työpaikkakiusaamista on myös kaikki uhkailu ja fyysinen väkivalta. Näitä esiintyy työpaikoilla vähemmän kuin muuta kiusaamista.

Työsopimuslain ja työturvallisuuslain mukaan työnantaja on velvollinen lopettamaan kiusaamisen.

(Lainaus kirjasta)

Kuva: Hannu Korhonen

*taas näiyyt vihannoivat ja laiho laaksossa. puut metsän
haminoivat taas lehtiverhossa. se meille maistuttaapi
hyöyryttäs, jumala, ihmeitäs julistaapi se vuosi vuodelta.*

Kirkonpalvelija

N:o 2/2008 – 55. vuosikerta

Julkaisija/Tilaukset:

Kirkonpalvelijat r.y. - Kyrkotjänare r.f.
Puh./Fax: (017) 281 1697
GSM 050 520 7003
E-mail: kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
<http://www.kirkonpalvelijat.fi>

Lehden toimitus:

PL 421, 70101 KUOPIO
Toimitussihteeri Kari Hartikainen

Toimituskunta:

Yhdistyksen hallitus

Ilmoitushinnat:

Kokosivu	250 €
1/2 sivua	150 €
1/3 sivua	100 €

Pankit:

Nordea 202718-136346
Sampo Pankki 800015-252706
OP 560005-293207

Paino:

Suomen Graafiset Palvelut Oy
Taitto: Jarmo Salonen
aineisto@graafisetpalvelut.com
Seuraava lehti ilmestyy 09/2008.

ISSN 0 355-8258